

Stockholm den 30 september 2026

R-2026/1464

Till Kulturdepartementet

Ku2026/00479

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 12 juni 2026 beretts tillfälle att yttra sig över slutbetänkandet Ett investeringsprogram för kultur (SOU 2026:31).

Sammanfattning

Advokatsamfundet har, med undantag för nedan angivna synpunkter, ingen erinran mot utredningens förslag och är överlag positivt till förslagen.

Synpunkter

Definitionen av begreppet "kultur"

Advokatsamfundet anser att det bör förtydligas i lagtexten vad som avses med begreppet "kultur". Någon sådan definition finns i nuläget inte i förhållande till 7 kap. 4 § inkomstskattelagen.

Som tagits upp i tidigare förarbeten till andra lagregler, är det inte politikens uppgift att definiera kulturbegreppet. Advokatsamfundet anser dock att det finns en risk att begreppet kommer tolkas för snävt av myndigheter och domstolar om det inte tydliggörs av lagstiftaren vad som avses, eller åtminstone att det tydligt framgår att kulturbegreppet ska tolkas i bred bemärkelse såsom nämns i författningskommentaren.

Skrivningen "i linje med det svenska samhällets grundläggande värderingar"

Av den föreslagna lagstiftningen om ändring i lagen (2019:453) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva framgår av rekvisiten i 6 a § 2 att det måste vara *"sannolikt"* att gåvorna kommer att användas på det sätt givarna avsett för att någon ska utses till gåvomottagare.

Oavsett att samma rekvisit redan finns i nuvarande 6 § och väl medvetet om svårigheten med att närmare precisera vad beviskravet *"sannolikt"* innebär i detta avseende, anser Advokatsamfundet att ett förtydligande av innebörden av rekvisitet är nödvändigt. Tydligare motivering skulle öka chansen för att säkerställa en rättssäker rättstillämpning och därigenom minimera risken för bristande förutsebarhet och olikformig tillämpning. Det finns därför ett behov av ett förtydligande om vilka omständigheter som ska beaktas och vilken bevisning som skulle kunna uppfylla sannolikhetskravet. Av tidigare förarbeten (prop. 2018/19:92 s. 25 f. och 46) framgår att exempelvis den sökandes ledning, organisation, personal och erfarenhet kan användas för att fullgöra beviskravet *"sannolikt"*. Advokatsamfundet ser med fördel att detta tydliggörs ytterligare.

Lagförslaget innebär att sökanden ska göra *"sannolikt"* att gåvorna kommer att användas i en verksamhet som har ett kulturändamål, att den är öppen för allmänheten och att en intern kontroll sker av gåvomedlen. Trots att rekvisiten avser en framtidsbedömning, kan inte bevisning hämtas främst från något annat än sökandens historik och en exemplifiering (ej uteslutande) över användbara bevismedel skulle enligt Advokatsamfundet underlätta både för sökanden och myndigheten.

Såsom bevismedel skulle följande kunna användas: Stadgar, stiftelseförordnande, verksamhetsplan, tidigare verksamhetsberättelser, intyg och samarbetsavtal där det framgår att organisationens ändamål är just den samhällsnyttiga kulturverksamheten. Dokumentation om öppettider och allmänhetens tillgänglighet samt sammanställning av besöksstatistik kan användas avseende rekvisitet öppen för allmänheten. Avseende den interna kontrollen avseende gåvomedlen kan exempelvis revisorsintyg om att ekonomin och interna kontrollsystem är bra samt interna dokument avseende gåvohantering åberopas som bevisning.

Utländska sökande som gåvomottagare

Advokatsamfundet anser det nödvändigt med ett förtydligande av kriterierna för bedömningen av utländska motsvarigheter till sådana juridiska personer som räknas upp i 6 a §, i motiven till 8 § i lagen (2019:453) om godkännande av gåvomottagare vid skattereduktion för gåva. Utifrån erfarenheter från andra rättsområden är det inte ovanligt med tvister avseende frågan om den utländska juridiska personen verkligen motsvarar den svenska, varför ett sådant klargörande av kriterierna behövs. Dessutom ser Advokatsamfundet ett behov av att klargöra i vilken utsträckning skillnader i juridisk form, organisation och reglering i hemlandet ska tillmätas betydelse.

Överklagande av beslut om avslag av matchning

Av 22 § i förslaget till förordning om statsbidrag för att främja privata kulturinvesteringar anges att endast beslut enligt 18 och 20 §§ ska kunna överklagas. Även beslut om beviljande eller avslag om lämnande av statsbidrag bör av rättssäkerhetsskäl kunna överklagas, eftersom regelverket innehåller flera vida och bedömningspräglade rekvisit.

Matchning av gåvor uppgående till minst en miljon kronor

Golvet för matchning av gåvor bör enligt Advokatsamfundet kunna sänkas till ett lägre belopp än en miljon kronor. Anledningen är att en högre gräns riskerar att missgynna mindre och lokala kulturaktörer till förmån för större institutioner med större givarkrets och administrativa resurser. Ett lägre belopp, till exempel 500 000 kr, bör inte öka antalet ansökningar och den administrativa bördan på ett betydande sätt. Ett belopp i den storleken måste rimligtvis anses vara värt att söka och administrera en matchning för.

Gränsdragning mellan gåva och sponsring

En inte ovanlig gränsdragningsfråga är den mellan gåva och sponsring, speciellt i fråga om svärmätbara motprestationer. Denna fråga är dock redan omhändertagen i ett annat betänkande, SOU 2026:5, och den föreslagna avdragsregeln i 16 kap. 11 § inkomstskattelagen (IL). Eftersom det nu remitterade betänkandet (SOU 2026:31) förhåller sig till tidigare förslag i detta hänseende, föreligger det enligt Advokatsamfundets uppfattning inget behov av dubbelreglering eller ytterligare

förtydliganden i denna del i det fall den föreslagna avdragsregeln i 16 kap. 11 § inkomstskattelagen (IL) blir verklighet.

Administrativa kostnader

Advokatsamfundet anser att de administrativa kostnaderna för staten kan komma att bli större än vad utredningen anför avseende myndigheternas ökade arbetsbörda. Eftersom det införs ytterligare svårbedömda rekvisit i lagtexten föreligger det en potentiell risk att myndigheterna behöver ytterligare tid och resurser för att hantera de nya ärendena på ett tillfredsställande sätt. Detta stöds också av att det av utredningen framgår att tjänstemän i Norge uttryckt att handläggningen av ansökningar och utbetalning av medel varit administrativt tungt. I motsats till utredning anser Advokatsamfundet det inte sannolikt att elektroniska hjälpmedel, i den omfattning som utredning anser, kan reducera den tid som behövs för myndigheten att analysera omständigheterna i det enskilda fallet i förhållande till rekvisiten.

Konsekvenser av det brottsförebyggande arbetet

När det gäller det brottsförebyggande arbetet så "förmodas" Skatteverkets bedömning av om organisationer uppfyller kraven i 7 kap. IL vara tillräckligt för att hindra ett missbruk, där gåvomottagare ger skattegynnade gåvor till sig själva eller andra för egen vinning. För att undvika att hamna i en situation där reglerna utnyttjas i brottslig verksamhet, anser Advokatsamfundet att det borde utredas om Skatteverkets utredningar är tillräckliga och om inte ytterligare medel behöver tillskjutas för att möjliggöra tillräckligt grundliga utredningar och förhindra missbruk. Av slutbetänkande framgår att utredningen anser att det framöver är möjligt att mer på djupet granska varje enskild ansökan och verifiera att mottagarna bedriver den verksamhet som uppges, varför detta också måste möjliggöras i praktiken.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander